

“Els arquitectes de comarques sabem com n'és d' ampli el camp de l'arquitectura. En general, l'arquitectura pot anar des de fer un dibuix fins a dissenyar un paisatge. I encara que en aquesta feina sempre hi ha la part pràctica, que és la construcció, un projecte és més que això. A comarques tenim una sort: fem els projectes de cap a peus, des de calcular una biga fins a una gran rehabilitació”. L'arquitectura no és només la feina d'un tècnic. “Cal distingir l'arquitectura de la construcció. Construir ho pot fer el paleta sense l'ajut de l'arquitecte. Més enllà de la construcció, però, l'arquitectura mereix un major grau d'expressivitat: representa el concepte que vol transmetre l'arquitecte. Jo diria que l'arquitectura és un sentiment que intenta expressar-se amb una realitat, sigui la construcció sigui el dibuix”.

Segons l'Òscar, l'arquitectura és un camp de possibilitats infinites. “Ja fa quinze anys que tenim el despatx a Vilanova i la Geltrú, conjuntament amb Modesto Escribano, Joan Hernández i Xavier Serra. Hem tocat una gran diversitat de feines. El que ens arriba al despatx no són grans obres sinó més aviat una concatenació de petites i diverses feines que és el que ens manté: rehabilitació, paisatgisme, edificació, i fins i tot disseny de camps de golf. La feina de l'arquitecte jove a comarques no és fàcil: amb prou feines et deixen expressar, perquè el gran públic encara concep l'arquitectura com un pur tràmit burocràtic que cal per fer una vivenda. És aquí que cal la didàctica dels professionals que ens hi dediquem, cal que ensenyem a la gent per què hem estudiat i què és el que sabem fer més enllà de la nostra signatura del projecte”. Com el metge de capçalera, l'arquitecte hauria de ser un professional més proper a la família i considerar, lluny de l'especialització, la seva flexibilitat com un valor afegit. “De llar, com de metge, en té tothom. La casa defineix maneres de viure i, tal com evoluciona el modus vivendi, també ho fan les quatre parets. La tendència és de fer espais més lliures. La família és petita en un principi, després s'amplia, i més tard es torna a reduir: l'espai també ha de ser com un acordió que s'adapti a les necessitats. Les estances fixes tendeixen a desaparèixer i es tanquen només els espais que calgui tancar. L'habitatge de demà serà obert, després el client ja es farà els àmbits. De fet, aquesta idea ja s'està gestant avui, quan el client et demana un terra, un sostre i les instal·lacions col·locades: la resta la vol organitzar ell. El problema és que no sempre és fàcil de transmetre aquesta idea al promotor”.

I el gran públic? Sovint les innovacions dels artistes més agosarats han topat amb la reticència del client. “El client ha comprat sempre allò que li han ofert. És el promotor qui no acceptarà idees noves perquè no les veu vendibles: vendre un nou concepte de llar requereix massa explicacions, sobretot fora de la gran capital cosmopolita”.

Lluny de l'arquitectura d'avantguarda de Barcelona, al Garraf encara hi queda una forta tradició arquitectònica de principis de segle. “D'entrada, en retocar una obra antiga cal conèixer-ne la gènesi i tenir molt de respecte per l'arquitectura original. Si es tracta d'una

obra de categoria la nostra intervenció es basa en el respecte. L'herència dels indians, aquella generació que es va acabar a inicis de segle amb el noucentisme, és una cultura rica i esplèndida que ja no existeix. El seu llegat respon al desig de deixar part de la seva magnificència al poble, com ara el Museu Víctor Balaguer. Són obres amb una arquitectura rumiada i treballada, unes característiques difícils de trobar avui dia”.

Els romanents de fa trenta anys en donen testimoni. “Tota aquella arquitectura va ser feta per generacions que no tenien el sentiment d'aportar res a la societat, simplement es volia construir i fer barri. I una bona arquitectura no té res a veure amb els diners, t'hi pots lluir amb bons efectes, com ara una entrada de llum per un indret concret. Cal reivindicar l'arquitectura com un espai de qualitat després que durant molts anys el mateix col·lectiu d'arquitectes hagi fomentat la idea que l'arquitecte és una signatura. I sovint penso que això és el que seriem si no existissin les escales: l'escala, un element que es desenvolupa en tres dimensions, és l'únic element que el paleta no sap interpretar sobre plànol. I és en aquest element, bàsic en un habitatge unifamiliar, que els arquitectes tenim un bon aliat: l'escala ens permet creació i fa que el constructor necessiti el nostre ajut a l'hora d'interpretar-la”.

Tanmateix, aclareix l'Òscar, no és pas que l'arquitecte sigui un artista intel·lectual més enllà del bé i del mal. “Ben al contrari, potser avui ens movem en un terreny massa cultural per al gran públic. Es fa difícil de parlar-ne per l'acoblament de tècnica i arts plàstiques; alhora, també, es fa complexa per al mateix arquitecte: projectar arquitectura vol dir tenir una visió espacial i de futur que el client no té. En la seva tasca l'arquitecte intenta introduir-hi un concepte que serà vigent d'aquí a uns anys, perquè l'arquitectura d'ara és la que organitzarà la societat d'aquí a un temps. I abans no s'arriba a posar en pràctica allò que busques passes molts anys de concepte en concepte”.

De totes maneres, al Garraf s'hi fa una arquitectura força tradicional. “La diversitat de la feina que tenim al despatx és sempre una arquitectura mesurada. L'arquitectura punta és a la gran ciutat: a Vilanova trobarem a faltar dissenyar un bar de moda, però la gràcia de la nostra feina és que no podem fer el mateix que l'arquitecte de Barcelona, i no tan sols pel tema econòmic. El nostre repte és buscar l'arquitectura mesurada i integrada al poble però amb un atractiu per al visitant. El pressupost no pot ser mai un obstacle: si no saps fer bona arquitectura ajustant-te al pressupost és que no en saps prou”.

Cellers, masies, biblioteques, les feines que han passat per les mans de l'Òscar estan escampades per tot el Garraf. “La que més orgullós em fa sentir, però, és la reforma de la biblioteca Joan Oliva de Vilanova, una feina conjunta amb Miquel Orriols, arquitecte municipal”. A Vilanova encara hi ha obert el bar que va ser la primera feina de l'Òscar; de segur que encara hi farà moltes més inauguracions.

“L’arquitecte intenta introduir en la seva tasca un concepte que no serà vigent fins d’aquí a uns anys, perquè l’arquitectura d’ara és la que organitzarà la societat d’aquí a un temps”

Òscar Valverde - Vilanova i la Geltrú (Garraf)